

ONDERZOEKSVOORSTEL

Scholieren met dyslexie in het derde graad middelbaar onderwijs ondersteunen bij het lezen van wetenschappelijke artikelen via tekstvereenvoudiging.

Bachelorproef, 2022-2023

Dylan Cluyse

E-mail: dylan.cluyse@student.hogent.be

Co-promotors:

- J. Decorte (Hogeschool Gent, johan.decorte@hogent.be)
- J. Van Damme (Hogeschool Gent, jana.vandamme@hogent.be)
- M. Dhondt (Gelukstraat marloesdhondt@gelukstraat.be)

Samenvatting

Wetenschappelijk jargon hindert scholieren met dyslexie in het derde graad middelbaar onderwijs bij het lezen van wetenschappelijke artikelen. Adaptieve tekstvereenvoudiging heeft een bewijzend effect om scholieren bij hun lees- en verwerkingssnelheid te helpen. Kunstmatige intelligentie (AI) kan dit proces automatiseren om de werkdruk bij leraren en scholieren te verminderen. Het doel van dit onderzoek is om een theoretische basis te vormen voor de ontwikkeling van AI-toepassingen voor geautomatiseerde en adaptieve tekstvereenvoudiging. Hiervoor is de volgende onderzoeksvraag opgesteld: hoe kan de inhoud van een wetenschappelijk artikel automatisch worden vereenvoudigd, met specifiek oog voor de unieke noden van scholieren met dyslexie in het derde graad middelbaar onderwijs. Een vergelijkende studie beantwoordt deze onderzoeksvraag en is uitgevoerd met bestaande toepassingen en een prototype voor adaptieve en geautomatiseerde tekstvereenvoudiging. Uit de vergelijkende studie blijkt dat toepassingen om tekst te vereenvoudigen voor één centrale doelgroep zijn gemaakt en zo geen rekening houden met de unieke noden van een scholier met dyslexie in het derde graad middelbaar onderwijs. Zowel de overheid als informaticabedrijven moeten harder inzetten op AI in de vorm van ondersteunende software voor scholieren met dyslexie in het derde graad middelbaar onderwijs.

Keuzerichting: AI & Data Engineering

Sleutelwoorden: Machineleertechnieken en kunstmatige intelligentie, tekstvereenvoudiging, dyslexie

Inhoudsopgave

1	Introductie	1
2	State-of-the-art	2
3	Methodologie	4
4	Verwacht resultaat, conclusie	4
	Referenties	4

1. Introductie

Het Vlaamse middelbaar onderwijs staat nu op barsten, aangezien leraren en scholieren worden overspoeld door werkdruk en stress. Bovendien is de derde graad van het middelbaar onderwijs een belangrijke mijlpaal voor de verdere loopbaan van leerlingen, hoewel deze het moeilijk hebben om grip te krijgen op de vakliteratuur binnen STEM-vakken (Dapaah & Maenhout, 2022). Het STEM-agenda¹ van de Vlaamse Overheid bestaat uit aandachtspunten om het STEM-onderwijs tegen 2030 aantrekkelijker te maken,

¹<https://www.vlaanderen.be/publicaties/stem-agenda-2030-stem-competenties-voor-een-toekomst-en-missiegericht-beleid>

door de ondersteuning voor zowel leerkrachten als scholieren te verbeteren. Toch wordt het aanpakken van de steeds complexere wetenschappelijke taal, zoals beschreven in Barnett en Doubleday (2020), niet als prioriteit beschouwd binnen de STEM-agenda. Het vereenvoudigen van wetenschappelijke artikelen is tijd- en energieintensief. Gelukkig biedt geautomatiseerde en adaptieve tekstvereenvoudiging een baanbrekende oplossing om deze last te verlichten.

Dit onderzoek achterhaalt hoe de inhoud van een wetenschappelijke artikel op een geautomatiseerde wijze vereenvoudigd kan worden, specifiek gericht op de verschillende behoeften van scholieren met dyslexie in de derde graad middelbaar onderwijs. Hierbij wordt gestart met een theoretische basis voor tekstvereenvoudiging en een literatuurstudie naar welke uitdagingen een dergelijke toepassing in acht moet nemen. In een vervolgstap wordt met een veldonderzoek gekeken naar bestaande AI toepassingen voor tekstvereenvoudiging in Nederlandstalige en Engelstalige teksten. Hierna beschrijft het onderzoek een pipeline voor geautomatiseerde tekstvereenvoudiging.

voudiging en staat het stil bij de verschillende metriekeken om een vereenvoudigde tekst te beoordelen. Daarna vindt een vergelijkende studie plaats tussen de vereenvoudigde tekstinhoud van verschillende aangehaalde toepassingen, die beoordeeld wordt met behulp van enquêtes en statistische metriekeken. Tot slot worden de resultaten van het onderzoek gebruikt om inzicht te krijgen in hoe wetenschappelijke artikelen op een geautomatiseerde en adaptieve manier vereenvoudigd kunnen worden, specifiek voor scholieren met dyslexie in het derde graad middelbaar onderwijs. Dit leidt tot verdere ontwikkeling voor AI-ontwikkelaars om een bruikbare toepassing te creëren voor gebruik in het onderwijs.

2. State-of-the-art

De voorbije tien jaar is kunstmatige intelligentie (AI) sterk verder ontwikkeld. De toename in kennis zorgde voor nieuwe toepassingen (Vasista, 2022). Tekstvereenvoudiging vloeide hier uit voort. Momenteel bestaan er al robuuste toepassingen die teksten kunnen vereenvoudigen, zoals Resoomer², Paraphraser³ en Prepostseo⁴. Binnen het kader van tekstvereenvoudiging is er bestaande documentatie beschikbaar waar onderzoekers het voordeel van toegankelijkheid aanhalen, maar volgens Gooding (2022) ontbreken deze toepassingen de extra noden die scholieren met dyslexie in het derde graad middelbaar onderwijs vereisen.

Shardlow (2014) haalt aan dat het algemene doel van tekstvereenvoudiging is om ingewikkelde bronnen toegankelijker te maken. Het zorgt voor verkorte teksten zonder de kernboodschap te verliezen. Siddharthan (2014) haalt verder aan dat tekstvereenvoudiging op één van drie manieren gebeurt. Er is conceptuele vereenvoudiging waarbij documenten naar een compacter formaat worden getransformeerd. Daarnaast is er uitgebreide modificatie die kernwoorden aanduidt door gebruik van redundantie. Als laatste is er samenvatting die documenten verandert in kortere teksten met alleen de topische zinnen. Met deze concepten zijn ontwikkelaars volgens Siddharthan (2014) in staat om ingewikkelde woorden te vervangen door eenvoudiger synoniemen of zinnen te verkorten zodat ze sneller leesbaar zijn.

Tekstvereenvoudiging behoort tot de zijtak van natuurlijke taalverwerking (NLP) in kunstmatige intelligentie. NLP omvat methodes om, door machinaal leren, menselijke teksten om te zetten in tekst voor machines. Documenten vereenvoudigen met NLP kan volgens Chowdhary (2020) op twee manieren: extract of abstract. Bij extractieve simplificatie worden zinnen gelezen zoals ze zijn neergeschreven. Vervolgens bewaart een docu-

ment de belangrijkste taalelementen om de tekst te kunnen hervormen. Deze vorm van tekstvereenvoudiging komt volgens (Sciforce, 2020) het meeste voor. Daarnaast is er abstracte simplificatie die de kernboodschap van de zin bewaart en daarmee een nieuwe zin opbouwt. Volgens het onderzoek van Chowdhary (2020) heeft deze vorm potentieel dankzij de menselijke interpretatie, maar zit nog in de kinderschoenen.

Volgens Plavén-Sigra e.a. (2017) houden onderzoekers zich vaak op in hun eigen taalbubbel, wat negatieve gevolgen heeft voor de leesbaarheid van een wetenschappelijk artikel. Bovendien vormt de stijgende trend van het gebruik van acroniemen Barnett en Doubleday (2020) een extra hindernis. Donato e.a. (2022) wijst uit dat een van de redenen waarom scholieren met dyslexie in het middelbaar onderwijs van richting veranderen, te wijten is aan onbegrijpelijke teksten.

Het onderzoek van Franse wetenschappers Gala en Ziegler (2016) illustreert dat manuele tekstvereenvoudiging schoolteksten toegankelijker maakt voor kinderen met dyslexie. Dit deden ze door simpelere synoniemen en zinsstructuren te gebruiken. Verwijswoorden werden vermeden en woorden kort gehouden. De resultaten waren veelbelovend. Het leestempo lag hoger en de kinderen maakten minder leesfouten. Ook bleek er geen verlies van begrip in de tekst bij geteste kinderen. Resultaten van de studie werden gebundeld voor de mogelijke ontwikkeling van een AI hulpmiddel.

De visuele weergave van tekst beïnvloedt de leessnelheid bij scholieren met dyslexie. Zo haalt het onderzoek van Rello e.a. (2012) tips aan waarmee teksten en documenten rekening moeten houden bij scholieren met dyslexie in het derde graad middelbaar onderwijs. Het gaat over speciale lettertypes, spreiding tussen woorden en het gebruik van inzoomen op aparte zinnen. Het onderzoek haalt verder aan dat teksten voor deze unieke noden aanpassen tijdrend is, dus tekstvereenvoudiging door kunstmatige intelligentie kan een revolutionaire oplossing bieden.

De Universiteit van Kopenhagen is met bovenstaande idee aan de slag gegaan. Onderzoekers Bingel e.a. (2018) hebben gratis software ontwikkeld, genaamd Hero⁵, om tekstvereenvoudiging voor scholieren in het middelbaar onderwijs met dyslexie te automatiseren. De software bestudeert met welke woorden de gebruiker moeite heeft, en vervangt die door simpelere alternatieven. Hero bevindt zich nu in beta-vorm en wordt enkel in het Engels en Deens ondersteund.

Roldós (2020) haalt aan dat NLP in de laatste decennia volop in ontwikkeling is, maar ontwikkelaars botsen nog op uitdagingen. Het gaat om zowel interpretatie- als dataproblemen bij AI machines. Het onderzoek haalt twee punten aan.

²<https://resoomer.com/nl/>

³<https://www.paraphraser.io/nl/tekst-samenvatting>

⁴<https://www.prepostseo.com/tool/nl/text-summarizer>

⁵<https://beta.heroapp.ai/>

Allereerst is het voor een machine moeilijk om de context van homoniemen te achterhalen. Bijvoorbeeld bij het woord 'bank' is het niet duidelijk voor de machine of het gaat over de geldinstelling of het meubel. Daarnaast zijn synoniemen geen probleem voor tekstverwerking.

Het onderzoek van Sciforce (2020) haalt aan dat het merendeel van NLP-toepassingen Engelse taalgebruik gebruikt. Niet-Engelstalige toepassingen zijn zeldzaam. De opkomst van AI technologieën die twee datasets gebruiken, biedt een oplossing voor dit probleem. De software vertaalt eerst de oorspronkelijke tekst naar de gewenste taal, voordat de tekst wordt herwerkt. Hetzelfde onderzoek bewijst dat het vertalen van gelijkaardige talen, zoals Duits en Nederlands, een minimaal verschil oplevert.

Voor scholieren met dyslexie in het derde graad middelbaar onderwijs bestaan digitale hulpmiddelen die voor een betere visuele presentatie zorgen van teksten. De Vlaamse overheid leent gratis abonnementen uit voor voorlees- en schrijfsoftware. De voornaamste zijn SprintPlus⁶, Alinea⁷ en Kurzweil3000⁸. Vlaamse scholieren met dyslexie in het middelbaar onderwijs kunnen voor deze software een gratis abonnement of licentie aanvragen. Al bieden de vijf softwarepakketten elk een samenvattingsfunctie aan, echter ligt de focus op spreek- en luisterfuncties waarbij het samenvatten en markeren van tekst als extra wordt gehouden.

Vlaanderen heeft weinig zicht op de geïmplementeerde AI software in scholen. Dit werd vastgesteld door (Martens e.a., 2021a), een samenwerking tussen de Vlaamse universiteiten en overheid voor AI. Vergeleken met andere Europese landen, maakt België het minst gebruik van leerlinggeoriënteerde hulpmiddelen. Degenen die wel gebruikt worden, zijn vooral online leerplatformen voor zelfstandig werken. Ook maakt België amper gebruik van beschikbare software die de leermethoden en -noden van leerlingen evalueert (Martens e.a., 2021b).

ChatGPT⁹ van OpenAI is een chatbot gebouwd op het GPT-3 model. Helaas moet de chatbot expliciet gevraagd worden om tekst te vereenvoudigen via de online toepassing. Verhoeven (2023) haalt aan dat toepassingen zoals ChatGPT een wondermiddel zijn om de werklast van routinematig en boilerplate werk te verminderen in het onderwijs. Het is mogelijk om toepassingen te ontwikkelen met het GPT-3 model, maar de API van GPT-3 is alleen tegen betaling beschikbaar. Readable¹⁰ is een Engelstalige AI toepassing die zinnen beoordeeld met leesbaarheidsformules. Bij

beide tools is het enkel mogelijk om tekst op de webpagina te plakken, dus er kunnen geen PDF-documenten of scans worden geüpload en eenzelfde werking verwachten.

Python staat bovenaan de lijst van programmeertalen voor NLP-toepassingen. Volgens het onderzoek van Thangarajah (2019) is dit te wijten aan de eenvoudige syntax, kleine leercurve en grote beschikbaarheid van kant-en-klare bibliotheken. Moeilijke wiskundige berekeningen of statistische analyses kunnen worden uitgevoerd door middel van één lijn code. Een artikel van Malik (2022) haalt de twee meest voorkomende aan, namelijk NLTK¹¹ en Spacy¹². Het onderzoek van Shardlow (2014) wijst uit dat een pipeline voor lexicale vereenvoudiging uit vier fases bestaat. Deep Martin¹³ bouwt verder op dit theoretisch concept. Hun pipeline maakt gebruik van *custom transformers* om invoertekst om te zetten naar een vereenvoudigde versie van de tekstinhoud.

Volgens Garbacea e.a. (2021) is het belangrijk dat AI ontwikkelaars niet alleen aandacht besteden aan het aanpassen van woorden en zinnen, maar ook aan het begrijpen waarom ze aangepast moeten worden. Zij wijzen op twee ethische aspecten die belangrijk zijn voor AI taaltoepassingen ten aanzien van de eindgebruiker. Eerst moet de toepassing duidelijk aangeven waarom een zin of woord is aangepast. Het model moet de moeilijkheidsgraad van de woorden of zinnen bewijzen. Iavarone e.a. (2021) beschrijft bijvoorbeeld een methode met regressiemodellen om de moeilijkheidsgraad te bepalen, door een gemiddeld moeilijkheidspercentage per zin te berekenen. Daarnaast benadrukt Garbacea e.a. (2021) het belang van het markeren van de complexere delen van een tekst. Hiervoor kunnen methoden zoals lexicale of deep learning worden gebruikt.

Er is een tactvolle aanpak nodig om een vereenvoudigde tekst met AI te beoordelen. De studie van Swayamdipta (2019) haalt aan dat er extra nood is aan NLP-modellen waarbij de tekst zijn kernboodschap behoudt. Samen met Microsoft Research bouwden ze NLP-modellen die gericht waren op de bewaring van zinsstructuur en -context door *scaffolded learning*. Hiervoor maakten de onderzoekers gebruik van een voorspellingsmethode die de positie van woorden en zinnen in een document beoordeelde. Daarnaast wijst het onderzoek van Readable (2021) uit dat de Flesch-Kincaid leesbaarheidstest een manier aanbiedt om vereenvoudigde tekstinhoud te beoordelen, zonder de nood van vooraf getrainde modellen. Met de Python-library *textstat*¹⁴ kan deze score eenvoudig worden berekend.

⁶<https://www.sprintplus.be/>

⁷<https://sensotec.be/product/alinea-suite/>

⁸<https://sensotec.be/product/kurzweil-3000/>

⁹<https://chat.openai.com/chat>

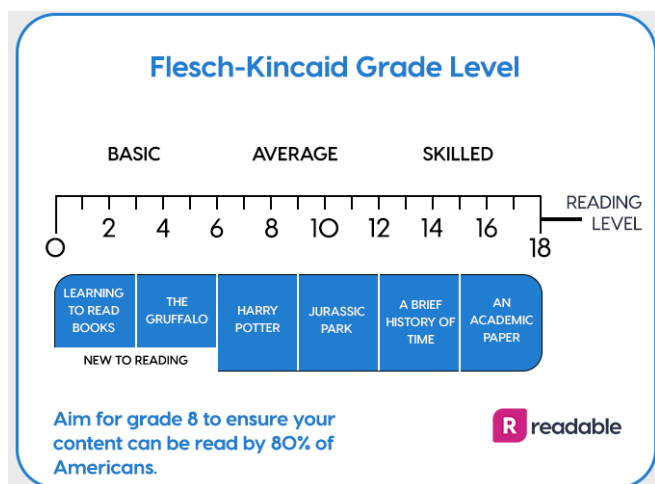
¹⁰<https://readable.com/>

¹¹<https://www.nltk.org/>

¹²<https://spacy.io/>

¹³<https://github.com/chrislemke/deep-martin>

¹⁴<https://pypi.org/project/textstat/>



Figuur 1: (Readable, 2021)

3. Methodologie

Het onderzoek houdt vijf grote fases in. De eerste fase is het proces van geautomatiseerde tekstvereenvoudiging beschrijven. Dit gebeurt via een grondige studie van vakliteratuur en wetenschappelijke teksten. Ook blogs van experts komen hier aan bod. Na het verwerven van de nodige inzichten wordt er een verklarende tekst opgesteld.

De tweede fase bestaat uit het analyseren van wetenschappelijke werken over de bewezen voordelen van tekstvereenvoudiging bij scholieren met dyslexie van het derde graad middelbaar onderwijs. Hiervoor zijn geringe thesen beschikbaar, die zorgvuldigheid vragen tijdens interpretatie. De resulterende tekst bevat de voordelen samen met hun wetenschappelijke onderbouwing.

De derde fase is opnieuw een beschrijving. Hier worden de valkuilen bij taalverwerking met AI-software nagegaan. Deze fase van het onderzoek brengt mogelijke nadelen en tekortkomingen van AI-software bij tekstsimplificatie aan het licht. Dit gebeurt aan de hand van een technische uitleg.

De vierde fase omvat een toelichting over beschikbare AI toepassingen voor tekstvereenvoudiging. Aan de hand van een veldonderzoek op het internet en bij bedrijven wordt een longlist opgesteld van beschikbare toepassingen voor tekstvereenvoudiging in het onderwijs. Er wordt niet gezocht naar vertaalsoftware of toepassingen die de inhoud van een afbeelding of tekstbestand omzet naar tekstinhoud. Met een requirements-analyse wordt er een shortlist opgesteld van software. De shortlist vormt de basis voor de ontwikkeling van een prototype voor geautomatiseerde en adaptieve tekstvereenvoudiging.

De vijfde en laatste fase van het onderzoek richt zich op het evalueren van de geselecteerde AI-toepassingen. In dit experiment zullen scholieren met dyslexie in het derde graad middelbaar

onderwijs de shortlisted AI-applicaties en het prototype uitproberen. Het doel is om de effectiviteit en gebruikersvriendelijkheid van deze toepassingen te beoordelen. De tests zullen nauwkeurigheid van de toepassingen meten en de tevredenheid van de gebruikers in kaart brengen. De resultaten van de testfase zullen grondig geanalyseerd worden om te bepalen of de toepassingen aan de vereisten voldoen om wetenschappelijke papers te vereenvoudigen voor scholieren in het middelbaar onderwijs.

4. Verwacht resultaat, conclusie

Er wordt verwacht dat de huidige softwareoplossingen voor tekstvereenvoudiging onvoldoende aansluiten bij de noden van scholieren met dyslexie in het derde graad middelbaar onderwijs. Het prototype is moeilijk af te stemmen op de specifieke noden van deze doelgroep. Er is nood aan aangepaste transformers om bevredigende resultaten te bereiken. Bovendien is er een gebrek aan Nederlandstalige word embeddings die de complexiteit van elk woord kunnen bijhouden en aan kant-en-klare modellen die de inhoud van wetenschappelijke papers kunnen vereenvoudigen. Word embeddings uit een Germaanse taal gebruiken, gevolgd door vertaling naar het Nederlands is wel een aanvaardbaar alternatief.

Referenties

- Barnett, A., & Doubleday, Z. (2020). Meta-Research: The growth of acronyms in the scientific literature (P. Rodgers, Red.). *eLife*, 9, e60080.
- Bingel, J., Paetzold, G., & Søggaard, A. (2018). Lexi: A tool for adaptive, personalized text simplification. *Proceedings of the 27th International Conference on Computational Linguistics*, 245–258.
- Chowdhary, K. (2020). *Fundamentals of Artificial Intelligence*. Springer, New Delhi.
- Dapaah, J., & Maenhout, K. (2022, juli 8). *Iedereen heeft boter op zijn hoofd* (D. Standaard, Red.). https://www.standaard.be/cnt/dmf20220607_97763592
- Donato, A., Muscolo, M., Arias Romero, M., Capri, T., Calarese, T., & Olmedo Moreno, E. M. (2022). Students with dyslexia between school and university: Post-diploma choices and the reasons that determine them. An Italian study. *Dyslexia*, 28(1), 110–127.
- Gala, N., & Ziegler, J. (2016). Reducing lexical complexity as a tool to increase text accessibility for children with dyslexia. *Proceedings of the Workshop on Computational Linguistics for Linguistic Complexity (CL4LC)*, 59–66.

- Garbacea, C., Guo, M., Carton, S., & Mei, Q. (2021). Explainable Prediction of Text Complexity: The Missing Preliminaries for Text Simplification. *Proceedings of the 59th Annual Meeting of the Association for Computational Linguistics and the 11th International Joint Conference on Natural Language Processing (Volume 1: Long Papers)*, 1086–1097. <https://doi.org/10.18653/v1/2021.acl-long.88>
- Gooding, S. (2022). On the Ethical Considerations of Text Simplification. *Ninth Workshop on Speech and Language Processing for Assistive Technologies (SLPAT-2022)*, 50–57. <https://doi.org/10.18653/v1/2022.slp-1.7>
- Iavarone, B., Brunato, D., & Dell'Orletta, F. (2021). Sentence Complexity in Context. *Proceedings of the Workshop on Cognitive Modeling and Computational Linguistics*, 186–199. <https://doi.org/10.18653/v1/2021.cmcl-1.23>
- Malik, R. S. (2022, juli 4). *Top 5 NLP Libraries To Use in Your Projects* (T. Al, Red.). <https://towardsai.net/p/1/top-5-nlp-libraries-to-use-in-your-projects>
- Martens, M., De Wolf, R., & Evens, T. (2021a). *Algoritmes en AI in de onderwijscontext: Een studie naar de perceptie, mening en houding van leerlingen en ouders in Vlaanderen*. Kenniscentrum Data en Maatschappij. Verkregen maart 30, 2022, van <https://data-en-maatschappij.ai/publicaties/survey-onderwijs-2021>
- Martens, M., De Wolf, R., & Evens, T. (2021b, juni 28). *School innovation forum 2021*. Kenniscentrum Data en Maatschappij. Verkregen april 1, 2022, van <https://data-en-maatschappij.ai/nieuws/school-innovation-forum-2021>
- Plavén-Sigray, P., Matheson, G. J., Schiffler, B. C., & Thompson, W. H. (2017). Research: The readability of scientific texts is decreasing over time (S. King, Red.). *eLife*, 6, e27725.
- Readable. (2021). *Flesch Reading Ease and the Flesch Kincaid Grade Level*. <https://readable.com/readability/flesch-reading-ease-flesch-kincaid-grade-level/>
- Rello, L., Kanvinde, G., & Baeza-Yates, R. (2012). Layout Guidelines for Web Text and a Web Service to Improve Accessibility for Dyslexics. *Proceedings of the International Cross-Disciplinary Conference on Web Accessibility*.
- Roldós, I. (2020, december 22). *Major Challenges of Natural Language Processing (NLP)*. MonkeyLearn. Verkregen april 1, 2022, van <https://monkeylearn.com/blog/natural-language-processing-challenges/>
- Sciforce. (2020, februari 4). *Biggest Open Problems in Natural Language Processing*. Verkregen april 1, 2022, van <https://medium.com/sciforce/biggest-open-problems-in-natural-language-processing-7eb101ccfc9>
- Shardlow, M. (2014). A Survey of Automated Text Simplification. *International Journal of Advanced Computer Science and Applications (IJACSA), Special Issue on Natural Language Processing 2014*, 4(1). <https://doi.org/10.14569/SpecialIssue.2014.040109>
- Siddharthan, A. (2014). A survey of research on text simplification. *ITL - International Journal of Applied Linguistics*, 165, 259–298.
- Swayamdipta, S. (2019, januari 22). *Learning Challenges in Natural Language Processing*. Verkregen april 1, 2022, van <https://www.microsoft.com/en-us/research/video/learning-challenges-in-natural-language-processing/>
- Thangarajah, V. (2019). Python current trend applications- an overview.
- Vasista, K. (2022). Evolution of AI Design Models. *Central Asian Journal of Theoretical and Applied Science*, 3(3), 1–4. <https://www.cajotas.centralasianstudies.org/index.php/CAJOTAS/article/view/415>
- Verhoeven, W. (2023, februari 8). *Applaus voor de studenten die ChatGPT gebruiken* (Trends, Red.). https://trends.knack.be/economie/bedrijven/applaus-voor-de-studenten-die-chatgpt-gebruiken/article-opinion-1934277.html?cookie_check=1676034368